

D 1 oefenen met leesstrategieën

Bij het oefenen van leesvaardigheid kunnen leesstrategieën je helpen om sneller tot beter tekstbegrip te komen:

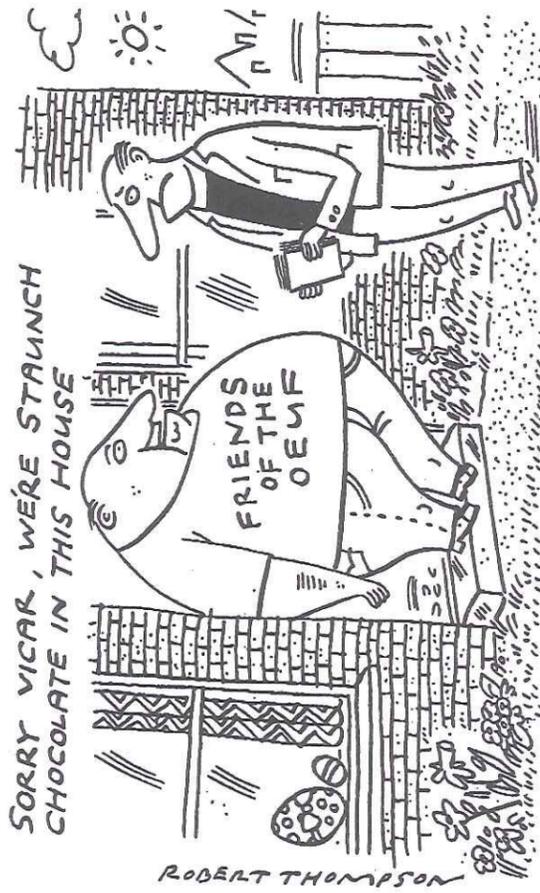
- a voorspellen, bijv. op basis van de titel, plaatjes, opvallende woorden, leestekens
- b skimmen, d.w.z. de tekst snel en globaal doorlezen om een idee te krijgen waar die over gaat)
- c je voorkennis gebruiken met betrekking tot het onderwerp van de tekst
- d de structuur van de tekst(delen) ontdekken en gebruiken
- e scannen, d.w.z. selectief lezen om bepaalde informatie in de tekst te vinden
- f gedetailleerd lezen om details grondig uit te pluizen
- g woordbetekenissen afleiden of raden met behulp van de context of meermalen gegeven informatie

D 1.1 leesstrategie a

leesstrategie a

voorspellen, bijvoorbeeld op basis van de titel, plaatjes, opvallende woorden en leestekens

Voordat je een tekst gedetailleerd gaat lezen, kun je in bepaalde gevallen al voorspellen waar de tekst in grote lijnen over gaat. Je kunt een indruk van de tekst krijgen door bijvoorbeeld te letten op: de titel, plaatjes (met of zonder bijschrift), vetgedrukte, cursieve of anderszins opvallende woorden, kopjes boven alinea's, opsommingen (met opsommingstekens), tabellen of schema's.

The true meaning of feaster

Being rather partial to Easter eggs myself, I'm sorry to learn that Christopher Howse, the distinguished Catholic scholar, doesn't like them at all. In last week's Sunday Telegraph he grumbled about 'a succession of obscurely founded folk beliefs' that have 'commercialised traditional festivals'. Chocolate eggs, fluffy bunnies and even ancient rituals like 'clipping the church' are, he believes, 'a long way from Easter's true meaning'.

We have been here before. Last December, a window display of garden peas in Harvey Nichols stores provoked complaints from religious groups about 'the secularisation of Christmas'. But, as I

'The Guardian'

Het eerste dat in het oog springt is het plaatje. Daaruit is al heel wat op te maken over de mogelijke inhoud van de tekst: de paaseieren in de vensterbank, de woorden "Friends of the oeuf" op het T-shirt (toch handig dat je Frans kent: 'oeuf' is het Franse woord voor 'ei') en het woord 'chocolate' in de tekstballon lijken erop te wijzen dat de tekst over paaseieren / Pasen gaat.

De dikbuikige man spreekt de ander aan met 'vicar'; zelfs als je niet weet wat dat betekent, kun je aan de mans kleding zien dat hij een geestelijke is: een 'vicar' is een dominee. De tekst zal dus iets te maken hebben met de religieuze betekenis van Pasen. De titel bevestigt dit idee. Het woord 'feaster' zal je niet bekend voorkomen en terecht: het bestaat ook niet, maar met de informatie uit het plaatje in je achterhoofd kun je er de woorden 'feast' (= feest, feestmaal) en Easter (= Pasen) in onderscheiden.

De titel geeft dus aan dat de tekst gaat over: 'De ware betekenis van het paasfeest'.

D 1.2 leesstrategie b

leesstrategie b

skimmen: de tekst snel en globaal doorlezen om een idee te krijgen waar die over gaat

Bekijk bij lange(re) teksten de titel en de (eventueel aanwezige) tussenkopjes en illustraties. Lees dan de inleiding (meestal de eerste of de eerste en de tweede alinea). Let vooral op werkwoorden en zelfstandige naamwoorden en sta niet te lang stil bij een woord dat je niet direct kent. Doe hetzelfde met de eerste en laatste zinnen van de volgende alinea's. Vaak is het bij lange teksten ook mogelijk de tekst in drie stukken te verdelen: inleiding, middenstuk en slot. In dat geval kun je volstaan met het skimmend lezen van de inleiding en het slot. Op die manier krijg je vaak een goed idee van de inhoud van de tekst.

Bij korte(re) teksten met meer alinea's is het slim om alleen de eerste en de laatste alinea door te lezen. Vooral bij examenvragen die toetsen of je de inhoud van een korte tekst onder woorden kunt brengen, is deze leesstrategie een handig middel om het goede antwoord te vinden.

TRAVEL

1 Costa Cruises (071-724 9911) has savings of up to £700 on 10-night Mediterranean holidays in July, prices from £699. Travel Bug (071-835 1111) has Lima for £486 and Buenos Aires for £462 until June 30. Jasmin Tours (0628-531 121) has reduced three nights in Cairo by up to £44 until July 28, prices from £279. As a result of a group cancellation. Tasting Italy (081-964 5839) has places on its Sicily course from June 18 to 25 with Valentina Harris, reduced from £750 to £550.

2 Taking the car on holiday? According to the AA, the most common parts to break down are clutch, accelerator and handbrake cables, fuses and fan belts. It suggests you pack spares and an extra set of keys, too.

chihuahua (it cannot impose fines or insist on compensation). However, it is petitioning operators to at least have a "reasonable number" of trips at the price advertised.

Compiled by Susan d'Arcy

Deze tekst bevat vier fragmenten uit de rubriek 'Reizen' van een tijdschrift. Boven elk fragment stond een kopje. De kopjes zijn verwijderd en de fragmenten zijn genummerd.

1 Geef aan welk kopje bij welk fragment hoort.

- A A degree of honesty
- B Costly Talk
- C Fare deals
- D Insurance benefits
- E New departures
- F On the road

Om de vier fragmenten te kunnen voorzien van een passend kopje is het voldoende dat je een globaal idee hebt waar elk van de vier fragmenten over gaat. Het is dus niet nodig om details zoals precieze feiten, de lijn van een betoog of de mening van een schrijver tot je te laten doordringen.

Bij het snel doorlezen van fragment 1 zie je dat er allerlei reisorganisaties worden genoemd met prijzen van hun voordelige aanbiedingen.

Bij fragment 2 kun je over de voor jou mogelijk onbekende woorden als 'clutch', 'accelerator' en 'spares' heenlezen; uit 'Taking the car on holiday', 'the most common parts to break down' en 'It suggests you pack ... an extra set of keys' kun je opmaken dat hier het advies wordt gegeven om auto-onderdelen mee te nemen op vakantie.

Uit de eerste zin van fragment 3 valt al op te maken dat in dit stukje aan de orde wordt gesteld dat toeristische informatie aanvragen steeds duurder wordt. De rest van de tekst doorlezend snap je al gauw dat dit komt door de hoge telefoonkosten. Wat er verder wordt vermeld en uitgelegd is niet relevant: je weet immers de hoofdgedachte al!

Misschien weet je bij fragment 4 niet wat een 'CV' is (= curriculum vitae) of wat 'dilute' betekent (= verdunnen), maar dan geven de woorden 'travel ads' en 'truth' je toch al een idee van het onderwerp van deze tekst: het waarheidsgehalte van advertenties over reizen. In zin 2 lees je dat de 'Advertising Standards Authority' 450 klachten (complaints); dat woord word je wel geacht te kennen) heeft ontvangen. Bij het snel doorlezen van de rest van de tekst is het voldoende om er een aantal trefwoorden uit te pikken die jouw idee van de hoofdgedachte kunnen bevestigen: 'misleading brochure descriptions', 'deceptive lead-in prices', 'hidden ... costs'. Met de details hoef je je niet bezig te houden.

Nu je weet wat het onderwerp van elk van de vier fragmenten is, kun je uit de lijst met titels het bijpassende kopje zoeken. Het goede antwoord is dan: 1C, 2F, 3B en 4A.

D 1.3 leesstrategie c

leesstrategie c

voorkennis gebruiken met betrekking tot het onderwerp van de tekst

Het gebruiken van voorkennis is een goede manier om een eventueel gebrek aan woordkennis te compenseren. Je hoeft niet alle (moeilijke) woorden te kennen of op te zoeken om toch te weten waar de tekst over gaat. Bovendien heb je vaak op basis van je voorkennis al een bepaalde verwachting over de inhoud van de tekst. Deze verwachting geeft je houvast bij het lezen, omdat je dan gaat kijken of deze al dan niet klopt.

Preservation of Oxbridge privileges

From Mr Duncan Fallowell

Sir, In the September issue of *Oxford Today*, the official university magazine, the editorial introduction to a survey of new Oxonian MPs begins: "It is a healthy sign that the proportion of MPs educated at Oxford and Cambridge is in decline ..."

I find this death wish in one of the two most successful English institutions quite terrifying. And if the editor appears to consider the influence of Oxford on national life unhealthy, why doesn't she edit something else?

Yours faithfully,
DUNCAN FALLOWELL,
Leamington Road Villas, W11.

'The Times'

1 Which of the following does Duncan Fallowell accuse the editor of *Oxford Today* of?

- A Of having no insight into national politics.
- B Of insulting some Members of Parliament.
- C Of not being loyal to her own university.
- D Of promoting Oxford university too much.

Het maakt de tekst een stuk inzichtelijker en de vraag gemakkelijker als je meteen de naam 'Oxbridge' in de titel – die verder als zodanig niet meer voorkomt in de brief – kunt thuisbrengen (een samentrekking van 'Oxford' en 'Cambridge'), en als je weet dat Oxford en Cambridge de twee oudste en meest prestigieuze universiteiten van Groot-Brittannië zijn, dat iemand die aan een van die twee is afgestudeerd een 'Oxonian' heet, en dat een MP een 'Member of Parliament' is, ofwel een parlements lid. Je kunt deze begrippen ook wel – met wat combinatievermogen – uit de tekst en de vraag afleiden (leesstrategie g), maar dat kost onnodige tijd en moeite! Beter is het om ter voorbereiding op je examen het onderdeel 'Kennis van land en volk' (bladzijde 9 en verder) in deze examenbundel door te lezen, waar je onder andere deze informatie vindt.

Het antwoord op de vraag is: C.

D 1.4 leesstrategie d

leesstrategie d

structuur van de tekst(delen) ontdekken en gebruiken

Zoals je in B4 van deel 1 kunt lezen, wordt er van je verwacht dat je op het centraal examen verschillende leesvaardigheden beheerst. Eén daarvan is relaties tussen delen van een tekst aangeven. Daarbij moet je denken aan hoe alinea's zich bijvoorbeeld tot elkaar verhouden of het kunnen herkennen van verwijzingen, voorbeelden, argumenten, conclusies of herhalingen. Inzicht in de structuur of opbouw van een tekst helpt je daarbij.

It is easy to think that more people mean more trouble, more poverty, more disease and the destruction of the planet. Yet why should it be so? The amount of space taken up by the human race upon the surface of the earth is still minute. I read about 25 years ago that every human being could fit, standing up, on the Isle of Wight. Now, I suppose, one would have to transfer the biggest cocktail party in history to Ireland, but the point still holds.

'the point still holds' (laatste regel)

1 Wat wil de schrijver hiermee zeggen?

Vul de volgende zin aan: Voor hem staat nog steeds vast, dat ...

Om te bepalen wat voor de schrijver nog steeds (d.w.z. ondanks bepaalde tegenargumenten) vaststaat, is het nodig de lijn van zijn betoog te volgen, d.w.z. de structuur van de tekst te ontdekken (leesstrategie d).

De algemene veronderstelling van de eerste zin wordt in de tweede zin door de schrijver in twijfel getrokken (het signaalwoord 'yet' geeft al aan dat een tegengestelde bewering volgt). Waarom hij dit betwijfelt, zet hij uiteen in zin 3 en 4: hij beschikt over gegevens die een ander beeld geven dan wat in zin 1 geschetst werd. In de laatste zin neemt hij iets van zijn tegenwerping terug door te stellen dat zijn gegevens mogelijk wat bijgesteld moeten worden na 25 jaar, maar (het signaalwoord 'but') toch houdt hij vast aan zijn bewering ('point') in zin 2, 3 en 4 dat het wel meevalt met de overbevolking.

Via deze leesstrategie kom je dan tot het volgende antwoord: Voor hem staat nog steeds vast dat de mensen maar een klein deel van het aardoppervlak innemen/nodig hebben / er genoeg ruimte voor de mensen op aarde is.

D 1.5 leesstrategie

leesstrategie

scannen: selectief lezen om bepaalde informatie in de tekst te vinden

Bij een aantal vragen is het de bedoeling dat je één bepaald gegeven in een tamelijk lange tekst vindt. In die gevallen is het onverstandig om alles (gedetailleerd) te lezen. In plaats daarvan moet je letten op bepaalde trefwoorden. Zo scan je een tekst naar specifieke informatie. Dat doe je als je informatie zoekt in bijvoorbeeld een campinggids of een folder.

Dream pub or first novel the facts behind those fantasies

The rural B&B

The fantasy: A guest house somewhere in the hills.

The facts: The English Tourism Council talks of this being the 'dream business', although as the ETC goes on to say, the failure rate of new entrants to the tourist industry is high, with one in four people selling up within three years.

Regional tourist boards offer help, with some areas (such as the West Country) being particularly well resourced.

The ETC produces a guide to the sometimes complex legal side of hotel and guest-house life. In general, the rules become much tighter if you are providing accommodation for six guests or more.

The telecottages

The fantasy: A high-tech centre in a rural area, linking your community to the information highway.

The facts: Britain has a network of more than 100 telecentres, often in small towns or rural areas. (The original 'telecottage' tag is now considered rather whimsical and the Telecottage Association calls itself simply the TCA.)

Most telecentres are launched with some element of public funding, and survival once the initial grants disappear can be a challenge. Telecentres typically provide a mixture of IT training, bureau services and small business support, with training often the

most important element (sometimes helped by EU regional assistance or social funds).

The TCA's *Teleworking Handbook* (£19.95) provides a number of case studies, as well as financial projections for a would-be telecentre. Call 0800-616008 for details.

Small holding

The fantasy: A healthy lifestyle producing healthy food.

The facts: According to the Soil Association (SA), current organic farmers tend to be a helpful bunch, and a visit to one or more farms is recommended.

The SA offers technical advice to members and runs seminars. Specialising may be the answer: The SA says there is currently considerable interest in producing organically grown herbs, which, if points out, can be suitable for those with limited amounts of land.

The Government's Organic Conversion Information Service helps both existing farmers and new entrants who are converting land to organic farming. Call 0117 922 7707 for an information pack. There are limited grant and consultancy schemes.

Novel

The fantasy: Writing a first novel that takes the world by storm (or, let's be realistic here, at least gets published).

The facts: literary agent

Craftsperson

The fantasy: Selling your own hand-produced crafts

The facts: The Crafts Council reckons that about 25,000 people earn at least a part-time living as craftspeople. For most people, the financial rewards are low: typically between £10,000-£20,000, though the council knows of some craftspeople who earn more than £250,000 a year.

The Crafts Council aids the so-called contemporary crafts, including furniture making, jewellery making, ceramics, textiles, musical instrument-making, metalwork and glass. For the lucky few, those who have been working for less than two years and whose work is considered innovative and of high quality, there are small setting-up grants available. Other support may be available through regional arts boards.

Carole Blake of Blake-Friedmann quotes a survey which suggests that only one novel in 2,000 is published, adding: 'I think that's generous.'

Her own agency receives between 15 and 30 unsolicited manuscripts a day, and the so-called slush-piles in publishers' offices can be enormous. HarperCollins, for example, reports 200-300 unsolicited manuscripts a week in the fiction department alone.

The publishing industry has changed dramatically in recent years, and most imprints are part of large publishing companies or conglomerates. Increasingly, publishers are using agents to find new talent, so it can be harder for new writers to find an agent than a publisher. Agents typically take a 10 or 15 per cent cut.

Pigs or pints

© ThiemeMeulenhoff

The country pub

The fantasy: A traditional English local in a village.

The facts: The most profitable pubs are usually run by managers employed by breweries or pub-owning companies. If you don't want to be a manager, you have three choices: a short-term

tenancy (usually three years), a longer lease from a pub chain, or buying your own pub.

Tenants do not necessarily need much capital - perhaps, £10,000-£20,000. On the other hand, successful tenants risk seeing their tenancy charge reviewed upwards after three years or the imposition of a manager.

Longer leases offer lessees fewer (or no) brewery ties, but more risks. About one pub in three is owner-run. A good place to look for pubs on the market is the Monday edition of *The Licensee* magazine. Purchase price depends on the state of the building and the business. If you buy a free house, you can borrow capital from breweries in exchange for a tie on drinks (a loan tie). Iain Loe of *The Campaign for Real Ale* offers a tip: tie on mass-market lager and stay free for draught beer. *The Publican's Handbook*, edited by Ted Bruning (£15), is a useful resource.

In het kader van je loopbaanoriëntatie raadpleeg je het krantenartikel *Dream pub or first novel - the facts behind those fantasies*. Je bent geïnteresseerd in het boerenbedrijf.

1 Bevat het artikel hier informatie over? Zo ja, noem het kopje waaronder deze informatie staat.

Bij deze lange tekst is één vraag. Die lees je eerst zodat je weet wat je uit de tekst moet halen. Het blijkt dat je specifieke informatie moet vinden over werk in een boerenbedrijf, dus daar ga je gericht naar zoeken.

Je oriënteert je eerst op de tekst en ziet dat het een overzicht is van een aantal werkterreinen (aangegeven door de kopjes in zwart) met bij elk de 'fantasy', de droom, die iemand van dat werk kan hebben en daarna de 'facts', de realiteit.

Vervolgens selecteer je de kopjes die mogelijk op het boerenbedrijf kunnen slaan; je kunt voor iets meer informatie meteen de paar regeltes bij 'The fantasy' lezen. 'The telecottage', de 'Novel', 'Craftsperson' en 'The country pub' vallen al direct af. Het woord 'rural' (= plattelands) in het eerste kopje zou kunnen duiden op boerenbedrijf, maar 'B&B' (= Bed and Breakfast) en 'guest house' geven het een andere richting.

Dan blijft over 'Small holding'. Mogelijk weet je niet wat dat betekent, maar zoek het niet meteen op: wanneer je iets verder leest in deze rubriek, weet je al genoeg. Bij 'The fantasy' staat dat het gaat om 'producing healthy food' en onder 'The facts' worden 'organic farmers' genoemd en 'farms'. Nu hoef je de rest van de tekst niet meer te lezen, aangezien dit al voldoende is voor het antwoord: 'Ja', en 'Small holding' (= klein boerenbedrijf).

D 1.6 leesstrategie f

leesstrategie f

gedetailleerd lezen om details grondig uit te pluizen

In veel gevallen is het noodzakelijk om een tekst of een deel van de tekst gedetailleerd te lezen om een vraag te kunnen beantwoorden. Dit betekent dat je de inhoud van het betreffende tekstgedeelte goed moet napluizen en soms tegelijkertijd moet proberen verbanden te leggen of te ontdekken.

Weighty matter

- 1 I find it rather unfortunate that USA TODAY columnist Craig Wilson has gone as far as to 1 a health issue in America that is reaching epidemic proportions. I am a registered nurse, and I am continually amazed at how poorly people care for themselves when it comes to their weight and general health ("Euphemisms for gluttony tip the scales in our favor," *Life*, Wednesday).
- 2 I recently traveled to Europe and was astounded by its citizens' balanced diets and slimmer waistlines. Americans stick out like a sore thumb there because we eat like hogs and lumber around like barrel-bellied sows.
- 3 It is one thing to make jokes and to keep a sense of humor, but look around: Adults, and now children, are increasingly facing dire health consequences because we as a nation do not eat well, do not exercise, do not seek health care regularly and are gluttonous as a whole.
- 4 Diabetes, cardiovascular problems and knee and back problems plague the overweight.
- 5 30 It's time to stop making a joke about it and start making a change.
Matthew D. Byrne
Rochester, Minn.

USA Today

- 1 Which of the following fits the gap in the text?

A analyze
B exaggerate
C ignore
D mock

- 2 What is the main point made in Matthew D. Byrne's letter?

A Americans are less interested in their appearance than Europeans.
B Americans should be careful not to lose their sense of humour.
C Americans should take their obesity problem very seriously.
D Americans tend to make too big an issue of their health problems.

Zoals altijd kijk je eerst wat voor soort tekst het is: het is een ingezonden brief uit de Amerikaanse krant USA Today.

De eerste vraag is een invulvraag. Om te bepalen welk woord op de open plaats past, moet je altijd het stukje tekst voorafgaand aan het gat en het stukje daarna goed lezen, soms zelfs de hele tekst. Wat Craig Wilson deed met 'een

gezondheidsprobleem' wordt in dit geval pas duidelijk uit regel 19-20, waar de briefschrijver constateert: 'It's one thing to make jokes and to keep a sense of humor ...' en regel 30-31 'It's time to stop making a joke about it', waaruit je kunt concluderen dat Craig Wilson grappen maakte over het probleem van overgewicht.

Op de open plek moet dus 'to mock' (= spotten met) ingevuld worden: antwoord D. In vraag 2 wordt naar de kern ('main point') van de ingezonden brief gevraagd.

De hoofdgedachte van een (stuk) tekst kun je alleen ontdekken door de hele tekst gedetailleerd te lezen, zodat je de gedachtengang en de nuances in de argumentering kunt volgen. In deze brief vind je dan dat de schrijver Matthew D. Byrne in alinea 1 erop wijst dat men in Amerika slecht voor zijn gezondheid zorgt. Hij noemt in alinea 3 en 4 de kwalijke gevolgen van te veel eten en te weinig bewegen en concludeert in alinea 5 dat overgewicht een ernstig probleem is in Amerika, waar niet mee gespot moet worden maar dat serieus genomen moet worden. Dit wordt weergegeven door antwoord C.

Na het lezen van de hele tekst begrijp je ook de dubbele betekenis van 'weighty' in de titel: zwaar maar ook gewichtig, belangrijk.

D 1.7 leesstrategie g

leesstrategie g

woordbetekenissen afleiden of raden met behulp van de context of meermalen gegeven informatie

Niet in alle gevallen kun je de betekenis van een woord in het woordenboek vinden. Dat is lastig als dat woord zo belangrijk is dat je de betekenis nodig hebt voor het begrijpen van de tekst of een tekstgedeelte. Door goed te kijken naar de context kun je toch vaak achter de betekenis van zo'n woord komen.

- 1 — 1 Sir,
2 Of course the best solution to the problem of species conservation is to conserve the
3 natural environment. However, the doubt about the future of so much natural
4 environment causes a problem. The Kenyans and others may not be able to support the
5 black rhinoceros into the far distant future; nor may other African states be able to
6 support their gorillas and chimpanzees and so on – and on and on. The gathering clouds of
7 human demographic catastrophe in so much of the world warn us that there are stormy
8 waters ahead of the ark.
- 2 — 9 Only a fool would venture into a strong ocean in a ship without a lifeboat.
10 Everybody hopes the lifeboat will never be needed – but all should be grateful that the
11 lifeboat is there.
12 It is obvious that we who run zoos are providing such lifeboats for the stormy years
13 ahead. Stick your heads up above the waves and look at what's coming.
14 *Michael Brambell*
15 *Director, Chester Zoo*
16 *Chester*
- — from 'The Independent'

- 1 What does the image of the 'lifeboat' in Mr Brambell's letter stand for?
- A A large-scale rescue operation for some species of animals in Africa.
  - B The much-needed environmental awareness on the part of the public.
  - C The opportunity to see animals in zoos that no longer occur in the wild.
  - D The zoo's role in preserving the diversity of animal life on earth.

Om de beeldspraak ('image') van de 'lifeboat' te begrijpen, moet je eerst weten wat een 'lifeboat' eigenlijk is. Als je dit woord niet kent, kun je het afleiden (een 'boat' die iets met 'life' te maken heeft) en uit de context opmaken, bijvoorbeeld uit regel 9: een boot die je maar beter mee kunt nemen als je met een schip 'a strong ocean' opgaat: een reddingsboot dus. De schrijver stelt in regel 12 dat 'we who run zoos' reddingsboten kunnen leveren, met andere woorden: een oplossing kunnen bieden. Maar wat moet er eigenlijk gered worden? Dat stond al te lezen in regel 1. Om te begrijpen welk probleem een oplossing behoort is het noodzakelijk te weten wat 'species conservation' is. De woorden 'conservation' en 'species' hoor je te kennen (zie basiswoordenlijst). Maar je kunt de betekenis ook raden met behulp van de context. De schrijver drukt zijn bezorgdheid uit dat Afrikaanse landen in de toekomst niet in staat zullen zijn om de natuurlijke leefomgeving in stand te houden van de 'black rhinoceros' en 'gorillas and chimpanzees and so on'; hieruit kun je afleiden dat het probleem is: het behoud van allerlei diersoorten. In regel 6-8 wordt het beeld geschetst van 'the ark' (= de ark van Noach, een schip met van elke diersoort twee exemplaren!) die in nood dreigt te komen in stormachtig weer en reddingsboten nodig heeft: de dierentuinen kunnen fungeren als reddingsboot en helpen de diersoorten te behouden.

Het antwoord is dus: D.